TUNTURILATU 1/2018

Aino Arvola

Upea ja ainutkertainen näky: superkuu, sininen Saana ja revontulet.

Saana sinisenä

5 ja 12

Festivaali-matkan nähtävyyksiä 4

Viisi vuosi-kymmentä ja sata reissua 6

Itäkairan lumoissa monta kertaa 7

Saamelaista kirkko-taidetta 12

Tunturiladun uusia tuulia

Tunturiladun vuosi alullaan ja monia ajatuksia risteilee mielessä, kun tässä puheenjohtajana aloitan. Ensiksi kiitokset että saan tuoda Tunturilatuun naisnäkökulmaa kuitenkin edeltäjien apuja vastaan ottaen.

Johtokunta on mainio, mielestäni naisia ja miehiä sopivasti. Asiantuntevuutta löytyy melkein joka alalta ja kädentaitajiakin. Sihteeriä edelleen kaipailen, joka tukisi tällaisen uuden puheenjohtajan ja uusien johtokunnan jäsenienkin toimia ja kirjaisi ajatukset ja päätökset sujuvasti.

Kelit täällä Kymenlaaksossa eivät ole kovin lumisia, hiihtämään on päässyt kuitenkin. Onneksi tietää, että pohjoisessa odottavat tunturit ja Tunturiladun mainiot kämpät käyttäjiään.

Ja mitä haasteita vuosi 2018 tuo Tunturiladun johtokunnalle kuin myös kerhoille?

Asia, joka koskettaa Tunturilatua ja sen kaikkia tunturikerhoja on muun muassa EU:n henkilörekisterilaki, joka tulee voimaan 25.5.2018. Tunturiladun jäsenrekisterin, sähköpostilistojen ja yhteystietojen käsittelyyn tulee muutoksia.

Tämä laki yhdenmukaistaa henkilötietojen käsittelyä ja sitä, missä niitä säilytetään, ylläpidetään ja kuka vastaa niistä ja että tiedot henkilöistä eivät joudu vääriin käsiin. Yhdistystoimijoille tulee siis lisää velvoitteita. Koulutusta näihin asioihin tarvitaan.

Toinen asia, josta on kättä väännetty, on Tunturikerhojen rekisteröityminen. Sitä on aiemmin yritetty jo vuonna 2012. Rekisteröityminen antaa kerhoille esimerkiksi sen, että yhdistys vastaa sitoumuksista, ei enää henkilökohtaisesti, niin kuin on ollut ilman rekisteröitymistä.

Johtokunnassa asiasta on keskusteltu ja asia tulee yleisen kokouksen päätettäväksi.

Kolmantena asiana nostan esiin nettisivut. Niiden koulutus on ollut liian vähäistä ja siitä johtuen tapahtumien ja tietojen saaminen nettisivuilta on ollut heikkoa. Kevätpäivillä Rautavaarassa Iitu Gerlin ja allekirjoittanut antavat koulutusta kerhojen nettivastaaville ja muille kiinnostuneille.

Ja viimeisenä asiana tälle vuodelle on tulossa olevat uudet säännöt.

Suomen Ladun säännöt uusiutuvat ja niiden myötä myös meidän yhdistyksellämme on edessä sääntöjen muutos. Suomen Ladun säännöissä on vielä hienosäätöä, josta saamme lisätietoa kevään aikana.

Tunturilatu näkyy toivottavasti tänäkin vuonna omissa tapahtumissamme, lehdessä ja somessakin. Johtokunta seuraa Tunturiladun keskustelufoorumia facebookissa ja tuomme sieltä tärkeät asiat päätettäväksi.

Näemmehän kevätpäivillä 16.-18.3.2018 Rautavaaralla?

Tietsan väki on ahertanut upean ohjelman meille ja lumiset maisemat odottavat eli sukset mukaan. Luvassa on mukavaa yhdessäoloa ja paljon puheenvuoroja.

Tuula Forström
puheenjohtaja
tuula.forstrom@tunturilatu.fi

TUNTURILATU

Tunturilatulaisten jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehti postitetaan jäsenille Latu & Polku-lehden kanssa.

Julkaisija: Tunturilatu ry
Päätoimittaja:
Tuula Forström
Marjapolku 2 b10 45360 VALKEALA
puh. 040 718 1642
tuula.forstrom@tunturilatu.fi
Toimitussihteeri:
Satu Ojala,
Huittisten Sanomalehti Oy,
Pl 36, 32701 HUITTINEN
pt. 045 327 5650, pk 050 5234 844
satu.ojala@tunturilatu.fi
Tiedotustoimikunta 2018:
Satu Ojala (pj), Iitu Gerlin, Paul Pakarinen, Tuula Forström, Mikko Suominen.
sähköposti: tiedotustoimikunta@tunturilatu.fi
Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm,
¼ sivu 290 euroa,
½ sivua 540 euroa
Koko sivu 900 euroa

Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy
Painopaikka:
Alma Manu, Tampere

Ilmestymisaikataulu 2018:

Numero	Aineistopäivä	Lehti jäsenillä
2	**11.5.**	**15.6.**
3	**10.8.**	**14.9.**
4	**26.10.**	**7.12.**

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Suomen Ladun jäsenpalvelun kautta,
puh. 09 8567 7450 tai
jasenpalvelu@suomenlatu.fi
tai postitse:
Suomen Latu ry,
Jäsenpalvelu,
Radiokatu 20,
00240 HELSINKI

SUOMEN LATU

Seuraava numero

Seuraava Tunturilatu-lehti ilmestyy vasta kesäkuussa. Aineistot tähän lehteen on toimitettava 11.5. 2018 mennessä osoitteella satu.ojala@tunturilatu.fi

Njealljen Eskoista on yksi poistunut

Latuystävämme, tunturisusi numero 1366 Esko Oinonen on jättänyt susilauman 15.12. Varkaudessa ja lähtenyt vaeltamaan uusia polkuja tuonpuoleiseen.

Esko oli vanha latulainen, joka aloitti latu-uransa Varkauden Ladun retkeilyjaoksessa, Samoojissa ja liittyi Tunturikerho Njealljen kautta Tunturilatuun vuonna 1978.

Esko oli tuttu näky aikanaan Suomen Ladun leiripäivillä ja Tunturiladun valtakunnallisissa tapahtumissa sekä kerhon toiminnassa, unohtamatta Varkauden Ladun paikallistoimintaa.

Suomen Ladun tapahtumassa Kiilopäällä vuosikymmeniä sitten, kun uusi rakennus vihittiin oli kova tuuli ja tuiskusi, kuten tunturissa usein. Suomen Ladun oppaat ja ryhmä latulaisia, sytytti tulen Kiilopään huipulle ja laski soihtulaskun alas, jossa vastassa oli silloinen toiminnanjohtaja Tuomo Jantunen. Tuomo kysyi Eskolta “miten saitte soihdun syttymään”?

Eskolta tuli tyypillinen vastaus “yhdellä tikulla”!

Me tunturilatulaiset, jotka Eskon tunsimme, tiesimme, että savolaiset sutkaukset saivat hymyn huulille ja nauru raikui siellä missä Esko oli.

Esko kuului latuystäviini muistaakseni vuodesta 1975, johon mahtuu monta retkeä Lappiin ja lähiympäristöön, mutta myös nämä viimeiset ajat, kun Eskon näkö huononi ja kunto myös.

Vanha latulainen Esko piti kuntoaan yllä kävellen viimeiseen asti, tosin joskus vähän surullisin seurauksin kaatuen, mutta ylös nousten ja jatkaen, taas kun kykeni.

Savolaista huumoria Esko kylvi aina, kun siihen tuli tilaisuus. Monet meistä muistamme uusille asetetun kysymyksen “ Mitä eroa on Mustilla ja valkoisilla kanoilla”,
mitä eroa??
Lea Sarkeala
X-Kellokas

Taavitsaisen Marjukan ja Aallon Elman välissä tyytyväinen Esko. Esko oli Tunturiladun kesäpäivillä Hailuodossa, joka jäi hänen viimeiseksi Tunturilatu-tapahtumaksi.

KANNESTA KANTEEN

Retkiruokia vaelluksille ja mökille

Vaelluksilla ruoka ja sen sisältämä energia ovat tärkeitä.

Eräopas **Minna Jakosuo** on kirjoittanut ja kuvannut edustavan retkiruokakirjan. Ruoat ovat kasvispainotteisia, mutta ne ovat helposti muunnettavissa liharuoiksi. Ja ei aina tarvitse lähteä vaelluksille, näitä ruokia voi kokeilla vaikka kotona tai mökillä.

Kirja alkaa tekstillä villiyrteistä. Siinä korostetaan, että koskaan ei saa ottaa yrttejä, joita ei tunne. Paras keruuaika on silloin, kun aurinko ei paista liian kuumasti. Aamukasteen hälvettyä kasvit ovat parhaimmillaan. Parasta on totutella muutamaan tavalliseen, kuten nokkoseen, maitohorsmaan tai voikukan nuppuihin.

Varsinaisessa kirjassa on retkiruoat ryhmitelty neljän vuodenajan mukaan. Keväällä voi tehdä oransseja tai vihreitä kolmioleipiä tai vaikkapa voikukan nupuista tehdyt hölskynuput, joka sopii hyvin juomaksi kevätpäiviin. Kesällä mahdollisuuksia on enemmän. Tällöin on saatavilla eri kasvien osia, marjoja ja sieniä. Tällöin voi tehdä vaikkapa perunamunakasta nuotiopannulla.

Syksy on sienien ja marjojen aikaa. Itsetehty vaellusmysli erilaisista raaka-aineista antaa potkua päivän retkeen. Viiden tähden vaellusruoka vasan sisäfileestä nauriiden, juuston ja muiden aineiden kera on luksusta erämaassa.

Talvi on keittojen aikaa. Raaka-aineet on syytä kerätä lähinnä kesällä. Oranssi lohikeitto on tekijän ihana keitto.

Kirjan kuvat ja reseptit ovat hyviä. Ja kirjasta saa paljon uusia ajatuksia, mutta varsinaiseksi vaellusruoaksi harva kirjan esittämä ruoka soveltuu. Kirjan reseptejä voi muutella, kuten tekijäkin on esittänyt. Ja kokeilu on aina mielenkiintoista.

Kirjassa on myös upeita eri vuodenaikoina otettuja maisemakuvia, joissa olisi ollut hyvä mainita kuvan kohteet. Nyt nämä koko aukeaman kuvat jäivät irrallisiksi. Kaipasin myös aakkosellista hakemistoa eri raaka-aineista ja tällöin olisi voinut mainita, millä sivuilla esim. härkäpapurouhe tai mustapippuri ovat löydettävissä. Mielenkiintoinen kirja kulinaristiretkeilijälle. Gummerukselta jälleen hyvä retkikirja.

Antti Karlin

Minna Jakosuo: Parempaa retkiruokaa. Gummerus. 126 s.

Tunturiladun kerhoyhdyshenkilöt 2018

Okta
Aune Makkonen
puheenjohtaja
okta@tunturilatu.fi
040 550 2286
aunemakkonen@gmail.com
Pisterinniementie 9B
88610 Vuokatti
Esa Suominen (siht)
0400 130 871
ej.suominen@gmail.com
Rysätie 9 C 7
87700 Kajaani

Kuokte
Markku Salminen
puheenjohtaja
kuokte@tunturilatu.fi
040 548 4600
markku.a.salminen@gmail.com
Vuoritie 24
04400 Järvenpää
Mervi Heikkilä (siht)
040 718 0279
moko.heikkila@gmail.com

Kolbma
Hanna-Mari Sinilehto
puheenjohtaja
kolbma@tunturilatu.fi
040 747 7479
hanna.sinilehto@gmail.com
Mäntyveräjäntie 9 E 34
36200 Kangasala
Annikki Sangi (siht)
aappola@yahoo.fi

Njeallje
Tuula Kirjonen
puheenjohtaja
njeallje@tunturilatu.fi
050 360 4403
tuula.kirjonen@tunturilatu.fi
Riitaharjuntie 101
78710 Varkaus
Pirjo Vainionpää (siht)
040 759 2444
pikuvain@hotmail.com
Sotkulahdentie 31,
58900 Rantasalmi

Vihtta
Kaija Mariapori
(siht)
vihtta@tunturilatu.fi
050 524 0850
kaija.mariapori@gmail.com
Keskuskatu 18
65320 Vaasa

Tsietsa
Eero Nuutinen
puheenjohtaja
tsietsa@tunturilatu.fi
044 057 9427
nuutinen.eka@gmail.com
Vanhapolku 18,
71130 Kortejoki
Seija Vihervuori (siht)
040 867 2593
seija.vihervuori@elisanet.f

Kavtsi
Annu Koistinen
puheenjohtaja
kavtsi@tunturilatu.fi
050 326 6960
annu.koistinen@iki.fi
Soukanahde 7 H 142
02360 Espoo
Marita Maula (siht)
040 509 4412
marita.maula@tunturilatu.fi
Hippiäistie 8,
00780 Helsinki

Ovtsi
Teijo Haapakoski
puheenjohtaja
ovtsi@tunturilatu.fi
040 550 0804
teijo.haapakoski@tunturilatu.fi
Pellossaarentie 109,
41220 Höytiä
Hilkka Mäkelä (siht)
050 309 9519
hilkkamakela1@gmail.com
Haperontie 1 B 26,
40640 Jyväskylä

Logi
Paavo Kramsu
puheenjohtaja
logi@tunturilatu.fi
040 706 2764
tunturikerhologi@gmail.com
paavo.kramsu@pp.inet.fi
Lauklähteenkatu 6 B 41,
20740 Turku
Irma Rytkölä (siht)
040 861 7601
irma.rytkola@gmail.com

Alppas
Erkki Maununen
puheenjohtaja
alppas@tunturilatu.fi
0400 215 521
erkki@maununen.fi
Varstatie 29
13500 Hämeenlinna
Inka Helenius (siht)
050 567 6315
helenius.inka@gmail.com
Koivukehäntie 382
12170 Hietoinen

Kumpe
Katri Kosonen
(siht)
kumpe@tunturilatu.fi
050 573 2554
katri.a.kosonen@gmail.com
Pyörretie 18 A1
80260 Joensuu

Kuovza
Jouko Raaska
puheenjohtaja
kuovza@tunturilatu.fi
040 716 5751
Siimeoninkatu 1,
48710 Kotka
Tuula Forström (siht)
040 718 1642
tuulantei11@gmail.com
Marjapolku 2 B 10
45360 Valkeala

Geatki
Juhani Lahtinen
puheenjohtaja
geatki@tunturilatu.fi
040 545 1681
juhani.lahtinen@pp3.inet.fi
Oinassaarentie 195
32860 Korkeaoja
Pirkko Liuksiala (siht)
044 567 0244, pirkko.l.liuksiala@gmail.com, Poikkikatu 2D5, 38200 Sastamala

Njalla
Arto Karjalainen
puheenjohtaja
njalla@tunturilatu.fi
040 526 5729
artojohannes@gmail.com
Vuorsotie 1 A3
99130 Levi
Hanna Kämäräinen (siht)
044 973 7497
hannamaijak@gmail.com
Metsävalontie 8D
95970 Äkäslompolo

Lapinkävijät Owla
Hannu Liljamo
puheenjohtaja
owla@tunturilatu.fi
044 322 3646
lapinkavijat.owla@gmail.com
hannu.liljamo@gmail.com
Kaivospurontie 2
90830 Haukipudas
Mirja Savolainen (siht)
050 369 9176
mirjatsavolainen@gmail.com
Vanhatie 46, 91600 Utajärvi

Johtokunta

Puheenjohtaja
Tuula Forström
Marjapolku 2 B 10
45360 VALKEALA
040 7181 642
Varapuheenjohtaja
Hannu Liljamo
044 322 3646
Jäsenet
Sirpa Alapuranen
050 597 5811
kerhoyhdyshenkilö
Paavo Ahonen
040 5274 639
Tuula Kirjonen
050 360 4403
Erkki Maununen
0400 215 521
Satu Ojala
050 523 4844
Markku Salminen
040 548 4600
Hanna-Mari Sinilehto
040 747 747
Johtokunnan yhteinen sähköposti: johtokunta@tunturilatu.fi, henkilökohtaiset osoitteet: etunimi.sukunimi@tunturilatu.fi

Toimihenkilöt:
Iitu Gerlin
taloudenhoitaja
040 707 4598
Satu Ojala
tiedottaja
050 523 4844
Marita Maula
jäsensihteeri
040 509 4412
Pekka Kallio
kämppäisäntä
050 527 2796

Morsiushuntuputous näkemisen arvoinen

Jouko Koivu

Rovijoen putous on mahtava kesävedenkin aikana.

Lampaita oli tiellä ja rinteillä ja niillä oli rehevät laitumet.

Luurankotalo Sabetjohkan laaksossa.

Holmenesin merisaamelaistila on komeassa maisemassa. Taustalla päärakennus.

Gorsabruan riippusillalta on alas matkaa 153 metriä.

Tunturiladun saamelaistoimikunnan järjestämällä kesämatka Riddu Riddu –festivaaleille ehdittiin nähdä myös alueen nähtävyyksiä. ja perehtyä alueen historiaan.

Varsinaisista festivaaleista oli juttu jo viime lehdessä.

Menomatkan erikoiskohde oli Rovijoen putous eli Morsiushuntuputous.

Rovvejohka muodostaa Kilpisjärveltä Skibotteniin johtavan tien varressa mahtavan 28 metriä korkean putouksen, joka ei näy tielle ja tulee yleensä ohitetuksi. Norjasta tullessa putouksen alareuna vilahtaa kaukana, mutta ei anna kuvaa putouksen koosta.

Joki alittaa tien 36 kilometrin päässä Kilpisjärven kaupasta. Putouksen kohdalla oleva iso levennys entisen siltatyömaan kohdalla on hyvä merkki oikeasta paikasta. Jo pääputouksen yläpuolella joki laskee ryöppyävinä putouksina ja koskena tien ali, mutta putousta pääsee katsomaan huikeaa polkua pitkin ihan juurelle.

Jo vuodesta 1991 alkaen musiikki- ja kulttuurifestivaali pitopaikkana on Kåfjordin (Kaivuonon) kunnan Olmavankka (Olmmáivággi), norjalaisittain Manndalen, joka on nykyisin merisaamelaisen kulttuurin ja kielen elvyttämiskeskuspaikka.

Festivaalin järjestää Riddu Riddu Searvi suuren talkoolaisjoukon avustamana. Tavoitteena on edistää saamelaisten ja muiden alkuperäiskansojen kulttuuria ja identiteettiä. Niinpä esiintyjiä oli saamelaisten lisäksi myös tänä vuonna ympäri maailmaa, muun muassa inuiteja, intiaaneja, afrikkalaisia ja aasialaisia.

Festivaaleilla on konserttien ohella monia kursseja ja näyttelyjä. Ohjelmaa on tarjolla runsaasti sekä nuorille että aikuisille. Kuten muillakin festivaaleilla, myös täällä oli runsaasti myyntipisteitä, mutta alkuperäiskansojen käsitöitä, eikä teollista rihkamaa.

Entisellä kveenialueella monilla paikoilla on vanha suomalaisnimi ja monet vanhemmat ihmiset osaavat hiukan suomea, vaikka sukupovet ovat vaihtuneet.

Eräs nainen sanoi sukunsa tulleen Tornion seudulta. Seutu on myös aikoinaan voimakkaasti levinneen lestadiolaisuuden vahvoja alueita.

Talous on perinteisesti pohjautunut maidon tuotantoon, lammastalouteen ja kalastukseen. Manndalen oli aikoinaan myös tunturisaamelaisten poronhoitajien kesälaidunaluetta.

Majoituimme Birtavarren (ent. Pirttivaaran) leirintäalueella, josta teimme muutaman päiväretken ja kävimme festivaaleilla.

Leirintäalue oli komeassa maisemassa vuonon pohjukassa. Muutama kävi jo menoiltana kuvaamassa leirintäalueen lähellä olevaa putouksina alas ryöppyävää Okselvia.

Rannalla on rivissä 28 rantamajaa, joista suojelukohteena on kahdeksan turvekattoista ja lepästä tehtyä majaa – osa 1800-luvulta. Rantamajoja käytettiin työkalujen ja kalastustarvikkeiden säilytykseen.

Merisaamelaisalueilla tämäntyyppiset majat olivat hyvin tavallisia.

Toinen maailmansota koetteli Pohjois-Norjaa. Väestö evakuoitiin ja saksalaiset polttivat kylät.

Kåfjordiin jäi yksi jo 1800-luvulla toiminut merisaamelaistila, joka on museona Birtavarressa.

Vuonon rannassa säilyi mainittu kalamajojen rivi. Nämä ovat harvoja esimerkkejä merisaamelaisista rakennusmenetelmistä 1940-lukua edeltävältä ajalta.

Samalla rantamajat ja aitat Holmenesin tilalla ovat osoitus merisaamelaisten monipuolisista elinkeinoista niin merellä, pelloilla, luonnonniityillä kuin metsässäkin.

Holmenesin merisaamelaistila onkin Pohjois-Tromssan Museon pääkohde Kaivuonon kunnassa.

Tila löytyy noin kolmen kilometrin päässä Birtavarren keskustasta laaksoon päin tien ja mahtavien vuorten välistä. Holmenesin tilaa ympäröivillä niityillä näkyy vuoriston rinteiltä alas vierineitä isoja lohkareita ja Okselvin joen putoukset, jonne johtaa urheilukentältä leveä polku.

Birtavarresta on Gorsabruan suuntaan noin kuusi kilometriä hiekkatietä, josta osa on lammaslaitumella. Lampaita oli myös pitkin vuoriston rinteitä.

Gorsabruan riippusilta johtaa Pohjois-Euroopan syvimmän kanjonin yli. Jylhässä maisemassa vesiputous syöksyy ihan vieressä tunnelista alas kanjoniin. Lauantaisin sillalta voi hyppiä Benji-hyppyjä, mutta olimme vääränä päivänä paikalla, joten pään kestävyys jäi testaamatta.

Samalla retkellä tutustuimme lähellä olevaan vanhaan voimalaitospaikkaan ja entisen kaivoksen laajoihin raunioihin.

Avotunturista löytyi vanhan toimistorakennuksen runko, ”luurankotalo”. Käyttämämme tie johtaa Norjan puolelta Haltin lähelle.

Kerrostalon raunio on outo ilmestys tunturimaastossa. Putouksina alas virtaavan joen lähirinteillä näkyi vanhoja kaivoskäytäväaukkoja. Gorsabruan alapuolella on 120 vuotta sitten perustettu Ankerlian kuparikaivosalue, jonka muistoja löytyy rinteiltä ja laaksoista, muun muassa Monte Carlo-kaivoksen suuaukko kaivosvaunuineen.

Holmenesin tilalla rakennusten sisällä oli runsaasti esineistöä. Asuinhuoneista näki, miten ennen asuttiin.

Kaivoksen harmina olivat koko ajan taudit, tulipalot, tunnelien romahtamiset, rahavaikeudet, padon sortumiset, jolloin samalla laakson viljelmät tuhoutuivat. Lisäksi luonnonvoimat piinasivat jatkuvasti, talvella lumimassat, kesällä kivivyöryt.

Hankalat yhteydet ulkomaailmaan estivät avun saannin. Eräs historioitsija kuvasikin Ankerliaa helvetiksi maan päällä. Yritys kesti silti 21 vuotta, kunnes sulaton palo 1919 suisti yhtiön vararikkoon.

Avotunturin matalat, mutta kauniisti kukkivat sieliköt, uuvanat, lieko- ja sammalvarpiot, rikot tunturivuokot, tunturikohokit, tunturihärkit, kurjenkanervat ja monet muut kasvit herättivät ihastusta.

Myös tunturikoivikon monet kasvit, kuten metsäimarre- ja maitikkakedot, sini- ja valkoyökönlehdet, ruohokanukat, lapinorvokit, kissankäpälät ja tunturikissankäpälät, lapinkuusiot, lehtotähtimöt. Purolaaksojen lehdot ja tienvarret muodostivat oman erikoislajistonsa.

Heinien ja sarojen ohella mm. korianteri, kumina, lehtotähtimö, suuret saniaiset, kissankellot ja lapinkissankellot, kämmekät ja talvikit muodostivat laajoja kasvustoja.

Jouko Koivu

Pehmeyttä ja väriä Aihkiin ja Pekan-Oskariin

Irma Rytkölä

Inka Helenius on innokas kutoja. Hänen työn jälkeä voi ihailla Aihkissa ja Pekan-Oskarissa.

–Olimme Susikyrössä hiihtoviikolla ja minua harmitti kun Pekan-Oskarin penkeillä peppu paleli. Ohuet istuinalusta myös ärsyttivät, keroo **Inka Helenius** Alppaksesta.

–Sanoin näin myös **Alapurasen Sirpalle**, joka sanoi heti, että sinähän voit kutoa tänne pöytäliinat ja istuinalustat.

Siitä se ajatus sitten lähti. Pekan-Oskarin lisäksi Inka kutoi samanlaiset pöytäliinat ja istuinaluset myös Aihkiin. Tunturilatu maksoi raaka-aineet, mutta työ ja suunnittelu menivät harrastuksen piikkiin.

–Suunnittelussa otettiin ilman muuta huomioon pohjoisen ja myös Tunturiladun värit.

–Ensin kudoin liinat, sitten istuinaluset. Istuinalusissa piti sidontaa muuttaa, jotta pitkät kudejuoksut eivät jää istujien vetoketjuihin kiinni.

Pöytäliinoja Inka kutoi neljä metriä ja istuinalusia kahdeksan metriä. Kutominen alkoi marraskuussa ja valmista oli maaliskuussa.

Istuinaluset on pehmustettu solumuovilla.

–Sirpa oli apunani töiden viimeistelyssä. Solumuoveille ommeltiin vielä pussit.

–Olen tyytyväinen tähän työn ”saaliiseen”. Toivottavasti myös käyttäjät.

Inka Helenius toivoo, että liinojen annettaisiin olla paikoillaan.

–Ne on tarkoitettu pöydän suojaksi eikä niitä tarvitse ottaa pois kun pöydän vieressä istuskellaan.

Pesuohjeet hän lupasi kudonnaisilleen vielä laittaa.

–Istuinaluset tahreentuvat herkemmin, mutta nyt talvella Susikyrössä käyvät voisivat heittää ne hetkeksi hangelle pakkaslumelle, jolloin ne puhdistuvat.

–Kun lumet harjaa liinoista hyvin pois, se jo tepsii ja on hyvä pesun korvike, sanoo Inka Helenius.

Terveiset Kainuusta

Terveisiä Oktasta.

Meillä sitä riittää lunta. Varmaan nytkin sataa, ainakin pari tuntia sitten ja se oli litimärkkää lunta.

Mahtavat aurauskasat ovat alkaneet litistyä matalammiksi. Ensi yöksi on luvattu pakkasta koko maahan joten tilanne muuttuu.

Kaikki asiat näyttävät muuttuvan entistä tiuhempaan, kuten säätilojen vaihtelu.

Siihen muuttumisen tuskaan olen koettanut etsiä ratkaisua ja eikös vain, syntyi runo, joka on sivulla 11. Siinä olen palannut Tunturiladun perusajatukseen ihmisen mielen ja ruumiin kunnossa pysymiseksi.

Tähän asti liikunnan tarkoitus on ollut tuoda uusia elämyksiä ja seikkailuja, mutta kuin varkain painopiste on siirtynyt terveyden vaalimiseen, kilometrien jahtaaminen vaihtunut terveellisten tuntien keräämiseen viikottain.

Muuten meillä oktalaisilla on mennyt entiseen malliin, joskin verkkaisemmin.

Tavatessa tilanne kartoitetaan ja sitten kävelemään tai hiihtämään.

Elämä on elettävä kaikkine mausteineen. Viisautta on ottaa todellisuus huomioon.

Odottelemme tässä, ketä saattaisimme nähdä ja halata Rautavaaralla.

Liisa

Owlan vuosi 2018

Mennyt vuosi oli Owlan yhdestoista toimintavuosi. Owlan vuoden 2018 liikunnalliset haasteet ovat samat kuin ennenkin kuten vaellukset tunturissa ja liikunta lähiliikuntapaikoilla.

Hiihtovaellus maalis-huhtikuussa Abiskon liepeiltä Kilpisjärven Peeralle tulee olemaan haasteita talvisessa luonnossa ja tunturissa.

Jukka Parviainen

Owlan talvivaellus 2017 kohti Katterattia.

”Sininen Saana 5.12.2017”.

Hellehiihto Kilpisjärvellä ennen vappua antaa hyvät mahdollisuudet päivän hiihtoretkiin ja hyvään ruokaan sekä saunomiseen ja avantouintiin Kilpisjärven Biologisella asemalla. Lähde mukaan bussilla kanssamme Käsivarteen.

Toukokuussa järjestämme Suomen Ladun tukemana Unelmien liikuntäpäivän lapsiperheille Iin kunnan luontopolulla kiikaroiden lintuja Hiastinlahdella – nuotiomakkaraa, nam. Päivän järjestämme yhdessä Haukiputaan ladun kanssa.

Halukkailla on mahdollista lähteä tutustumaan kesäkuussa Korvatunturiin, jonne lähdemme vaeltamaan Kemihaarasta entiseltä rajavartioasemalta, jossa toimii nykyisin Kemihaaran Loma. Tutustumme vaelluksella myös Metsähallituksen uuteen Rakitsaojan avoimeen kammiin.

Tavoitteemme on kesäkuussa tutustua myös Perämeren kansallispuistoon päivän laivaretkellä Torniosta Selkäsarveen tai Bosmina Haaparannasta Sandskäriin.

Jollei retki kansallispuistoon onnistu niin risteilemme Kemin edustalla M/S Leilalla. Simon Martimoaapa talvella ja kesällä sekä Tervareitti Oulussa tarjoavat jälleen erinomaiset mahdollisuudet kimppakyydeillä päiväretkille makkaran paistoon.

Suositttu Tunturikasvikurssi heinäkuussa kerää yhteen ”päät alaspäin kulkevia” tunturikasveista kiinnostuneita Kilpisjärvelle ja Biologiselle asemalle.

Heinä-elokuun vaihteen kesävaellus Norjan Sulitjelman kirkon vaiheille tulee tarjoamaan hienoja tunturimaisemia ja lukuisia yli 1000 metrin korkuisia tuntureita.

Kevätkerhoviikkomme maaliskuussa vietämme Susikyrön vanhassa kämpässä mahdollistaen muutaman yön myös Hannukurussa.

Syksyn kerhoviikko Susi-Kiisalla luo oivat mahdollisuudet päiväretkille tunturiin. Retkiltä palattuamme on mukava yhdessä ruokailla ja saunoa retken hiet pois sekä pulahtaa halutessa Kiisajärveen.

Ruskan myötä valmistaudumme tulevaan talveen, josta ehkä saamme jo ensimmäisiä viitteitä ruskaviikolla syyskuussa Kilpisjärvellä ja römppävaelluksella kolmen valtakunnan tuntureilla Kilpisjärveltä lokakuun loppupuolella.

Muita mahdollisuuksia ovat retki Ahvenanmaan Kökariin, pilkkireissu hiihtäen ja valokuvaten Stora Sjöfalletissa, vaellus Kungsledeniä Vakkotavare – Teusajaure sekä ”Putousten kierros” -kuvausretki Ruotsin Lapissa.

Kerhoiltoja vietämme keväällä kolme ja syksyllä yhden. Kerhoillassamme 14.2.2018. Oulun Kasvitieteellisellä puutarhalla tarinoi Käsivarren sodasta tietokirjailija Mika Kuljun. Kuulimme kuinka saksalaiset ajettiin pois maastamme.

Matti Rekola tulee maaliskuun kerhoiltaamme kertomaan 1750 km pitkästä tunturivaelluksestaan. Ota yhteyttä ja ilmoittaudu retkillemme mukaan.

Hannu Liljamo

Tapani Jantunen

Muistoja itäkairasta

Syvässä laaksossa virtaava erämainen Nuorttijoki on tullut Kolbman retkillä tutuksi monille.

Tulin Itäkairaan ensimmäisen kerran syksyllä 1986. Olin sattumalta päässyt Itäkairaa hyvin tuntevan vaeltajan matkaan.

Matka oli edennyt nelostieltä Peuraselkään. Jaurunlaaksossa oli vaikea kulkea. Edellisen syksyn Sirkka-myrsky oli kaatanut satoja komeita mäntyjä, kaikki samaan suuntaan. Kierrettävää ja ylikiivettävää riitti.

Istuimme iltanuotiolla, kun metsästä tuli pieni, vaatimattomissa kamppeissa oleva nainen ja samanoloinen mies. Hekin tulivat myöhemmin nuotiolle, keittivät pakilla juotavaa ja myöhemmin kuivattua turskaa. Siitä tuli outo lipeäkalan haju.

Huomasin, että vaelluskaverini tunsi tulijat. Nuotiolla poikkesi myös kaksi nuorta rajavartijaa, aseet reppujen päällä. Ymmärsin, että olimme lähellä rajavyöhykettä. Myöhemmin sain kuulla, että nuotiokaverimme olivat Sirkka, Itäkairan prinsessa ja miehensä Olli, kuurojen pappi. Aamulla he lähtivät ennen meitä emmekä enää tavanneet heitä.

Retkemme jatkui Manto-ojalle, Vieriharjuun, Naltio-ojalle ja vielä pitkälti Kemihaarasta eteenpäin, osaltani Ruuvaojalle asti.

Vieriharjun vanha sauna oli hatara, mutta löylyt hyvät. Vettä lämmitettiin ulkona kahden koivun väliin ripustetussa padassa.

Iltanuotio Manto-ojan autiotuvalla. Tupa on vuoden peruskorjauksessa siirretty hieman eri paikkaan.

Manto-ojalla oli riukuhuusi. Kemihaarassa oli vielä vartiosto. Kulkijoita Itäkairassa oli vielä vähän, kämppäkirjat olivat tallella monilta vuosilta.

Niistä luin prinsessan herkkiä kirjoituksia, huumoriakin niissä oli. Eräänä juhannuksena hän oli ollut yksin Vieriharjussa, tuonut pitkän hameen ja siivonnut kämpän nurkista liiteriin 60 viina- ja kaljapulloa ja kirjoittanut poromiehille terveiset ”tuokaa pojat lisää”.

Ilta Peuraselässä ja Sirkan kirjoitukset jäivät voimakkaasti mieleeni. Lähetin hänelle jouluksi pienen tervehdyksen.

Ilahduin, kun sain alkuvuodesta 1987 häneltä kirjeen. Niin alkoi yhteydenpitomme. Sirkalta tuli kortteja ja pieniä kirjeitä hänen monilta retkiltään. Sain lukea, miten kevät tuli Itäkairaan, Nuortti solisi, kullerot kukkivat, sinirinnat lauloivat, Jauru virtasi hiljaa ja miten hän sai kulkea syksyn punaisten lehtien päällä.

Minua alkoi yhä enemmän kiinnostaa, miten hänestä oli tullut Itäkairan prinsessa. Kerran kysyin sitä arasti kirjeessä ymmärtäen, että se saattoi olla salaisuus.

Prinsessaksi tulemisessahan on kaksi puolta: täytyy tuntea itsensä prinsessaksi ja myös toisten kulkijoiden täytyy nähdä hänet kiehtovana prinsessana.

Sain vastauksen. Kirjeessä oli kopio Erä-lehden jutusta. Siinä kirjoittaja kertoo Itäkairassa kulkevasta salaperäisestä naisesta, kaunosielusta, jonka kirjoituksia voi lukea kämppäkirjoista, mutta jonka vain harvat olivat tavanneet.

Kämpässä saattoi olla jäljellä vain tuoksu tai hiuskiehkura, prinsessa itse oli kadonnut yöpymään louteelleen salaisille paikoilleen. Kämppäkirjaan hän ei merkinnyt, mistä tuli ja minne meni.

Kirjeessä oli myös toinen kertomus, Sirkan oma. Hän oli syksyllä 1975 kulkenut Saariselällä ja tullut Muorravaarakkaan.

Tuli päiviä kestänyt, kaiken näkyvyyden peittänyt murku (sakea sumu), häntä pelotti, miten osata sieltä pois. Kämpälle tuli nuori mies, Matti-Juhani, joka ehdotti, että he lähtisivät yhdessä Kemihaaraan. Niin he lähtivät.

Vieriharjussa he lähtivät ylittämään Vieriaapaa. Se oli karttaan ylipääsemättömäksi merkitty suuri, hetteinen suo, tummine silmäkkeineen. Ei ollut pitkospuita, vain poroaita ja viittakeppejä siellä täällä.

Naltiojoen autiotupa on lähimpänä Kemihaaran lomaa ja sen kautta vaellus useimmiten käy.

Alkoi sataa suuria lumihiutaleita, näkyvyys hävisi, pelotti astella pojan jäljessä. Kun hän sitten katsoi suon silmäkkeeseen, hän näki lumihiutaleiden koristamat hymyilevät tytön kasvot ” Sehän on prinsessa, lumikruunu hiuksillaan, Itäkairan prinsessa.”

Kirje päättyi sanoihin ” Niin tulin Itäkairaan”.

Seuraavan kerran tapasin prinsessan adventtiviikonloppuna 2001. Hän oli kutsunut Itäkairan kulkijoita ja ystäviä Kiiminkiin metsästysmajalle.

Meitä oli koolla kymmenkunta, joukossa hyvin erikoisiakin Lapin kulkijoita. Katselin erään miehen valokuvakansiota, kellastuneita nuoruuden kuvia. Erään kuvan alla luki Matti-Juhani.

Mies käytti nyt toista etunimeä. Käsitin, että tässä oli prinsessan Itäkairaan aikanaan johdattanut vaeltaja.

Katsottiin kuvia ja videoita, kuultiin tarinoita. Illan kohokohdaksi muodostui Vanja-vaarin retkikunta, oululaiset Leena ja Kyösti ja tietenkin Vanja-vaari, labdadorin noutaja, silloin jo edesmennyt, mutta kuvissa ja videoissa elävästi mukana.

Olin Itäkairan kämppäkirjoista lukenut retkikunnan hauskoja tarinoita, joita koristi taidokkaasti piirretty kuva koirasta.

Vanja-vaari oli Lappiin ja erityisesti Itäkairaan rakastunut koira. Se ehti käydä elinaikanaan vuosina 1977–95 Lapissa 52 kertaa. Retkivalmistelutkin piti tehdä salassa, liian kovan retkikuumeen välttämiseksi.

Alkuvuosien kuvissa nuori, innokas koira veti ahkiota. Eväslaukkunsa se kantoi itse 13-vuotiaaksi. Erässä videossa koira oli tulossa tunturin huipulle, sinne päästyään se katseli hetken ympärilleen, nousi sitten takatassuilleen ja lauloi koiran ylistyslaulun tuntureille ja Luojallemme. Se oli liikuttava näky.

Vuosien kuluessa koira vanheni. Osat vaihtuivat. Se istui tärkeän näköisenä ahkiossa, jota isäntäväki veti. Lopulta tarvittiin mukaan oma koira-apteekki ja pahimman varalta lopetuspiikkikin.

Viimeinen ruskaretki Kemihaarasta Vieriharjuun ja Korvatunturille kesti päiväkausia. Kuljettiin koiran ehdoilla. Vieraat rajamiehet kävivät jo välillä kyselemässä, miten on emännän suunnistus- ja retkitaitojen laita, kun matka ei etene. Viimeinen haikean surullinen kuva oli Korvatunturin huipulta, jossa väsynyt Vanja-vaari lepäsi kallionkolossa huopaan käärittynä.

Vanja-vaarin tuhkat on haudattu Vieriharjuun, joen taakse, hiekkarinteeseen. Kun vuonna 2007 Jonten Korvatunturin retkiporukka kävi Vieriharjussa, kerroin heille Vanja-vaarin retkikunnasta ja näytin koiran haudan. Kertomukset Itäkairan legendoista soisi siirtyvän myös nuoremmille kulkijoille.

Siirryin Kolbman retkille, Jonten retkiporukkaan, kun oma monivuotinen vaelluskaverini ei enää pystynyt kulkemaan.

Jonten retkillä pääsin näkemään Itäkairaa taas uusista paikoista. Lähdimme Sompiosta, Lokasta Mattiloiden veneellä Luiro-jokea pitkin Karapuljuun, Marivaarasta, Rajajoosepista, kiersimme Nuorttia.

Koskaan en ole nähnyt niin paljon tähtiä, kuin yöpyessämme kerran Autti-selässä tumman tähtitaivaan alla. Pajuojalla viimeisen iltanuotion kipinäsuihkut nousivat korkeuksiin ja tuikut valaisivat tietä teltoille.

Usein retket päättyivät Kemihaaraan Helenan ja Juhanin ystävälliseen majataloon.

Tapasin prinsessan vielä kerran. Syksyllä 2011 tulimme Rajajoosepista, oli retken viimeinen aamu, rinkat jo pakattuina Manto-ojalla. Prinsessa asteli pihaan polkua pitkin.

Oli ilo tavata ja myös saada esitellä hänet retkikavereilleni. Prinsessasta oli tullut julkisuuden henkilö. Hänestä oli tehty TV-dokumentti, kirja ja monia lehtihaastatteluja. Perhe oli kasvanut, lapsenlapsia oli jo 32.

Itäkaira oli tullut hänelle yhä rakkaammaksi. Siellä hän vietti vuosittain viikkokausia. Sortavalan evakkotyttö oli löytänyt sieltä sielunmaisemansa.

Pirkko Urvanta

Iso info-taulu kertoo missä ollaan. Gepseistä, kompasseista ja kartoista huolimatta suunnistus voi joskus mennä pieleen.

Sata vaellusta

Viitenä vuosikymmenenä erämaissa ja tuntureilla vaeltaminen on ollut kiinteä osa elämääni ja nyt olen päässyt tavoitteeseeni.

Muistojen helminauha on pitkä ja eräelämän rikkautta täynnä. Olen minä leiriä pitänyt eräänkin kirkasvetisen puron tai erämaajärven rannalla. Nukkunut pehmeällä kanervamatolla katsellen yötaivaan ihmeitä ja nuotion liekkejä pimeässä yössä.

Aloittaessani Lapin vaellukset ei ollut ketään neuvomassa, kaikki piti opetella kantapään kautta. Jäädessämme elokuussa -73 postiautosta Vuomaselässä varusteet olivat surkeat ja kokemusta tasan nolla. Niin vain vähitellen, Saariselän, Haltin, Muotkan ja Lemmenjoen jälkeen opittiin.

Poropolkua on helppo kävellä, mutta se vie mihin sattuu ja lopulta kummasti katoaa kokonaan.

Jääkauden kanssa ei kannata kulkea poikittain, kuruja ja nyppylöitä riittää loputtomasti. Poro ja lapinmies kiertää aina huonot paikat, mutta on silti ensin perillä ja hyväkuntoisena. Suoraa puskeva on vaikeuksissa ja väsynyt.

Sopivalla paikalla leiri tehdään mieluummin vähän ennakkoon, kuin viimeisillä voimilla jossain krääseikössä. Ja kulkiessa katsellaan välillä myös taaksepäin. Voi joutua palamaan takaisin tai jonain päivänä haluaa kulkea maastoa myös toisesta suunnasta ja silloin se näyttää aivan erilaiselta.

Pitkäaikaisimmasta vaelluskaveristani Eskosta tuli itäkairan, tuon hiljaisuuden, korpikuusien ja ylipääsemättömien soiden elinkautinen. Ja minä liityin Tunturilatuun.

Aloin vaeltaa myös isommissa porukoissa ja sain paljon uusia retkikavereita. Oktan kerhon vaellukselta löysin myös Ursulan. Siinä on nainen, joka tykkää nukkua ulkona! Paljon öitä talviteltassa ja vielä enemmän yhteisiä laavuleirejä sulan maan aikaan.

Laavuhan se on oikea erämajoite. Siinä nukkuessa erämaa on aidosti läsnä koko ajan. Äänet, tuoksut, yötaivas, pimeys ja tulikin. Kaikki jännä tapahtuu yöllä, eikä siitä mitään tiedä seinien sisällä.

Onhan niitä monenlaisia tilanteita ollut, mutta aina niistä on jotenkin selvitty. Pahin talvella Kemihaaran erämaassa ja täysin omaa tyhmyyttäni. Heikki Kakkinen Rovalasta, koko ikänsä erämaassa asunut ja metsästänyt mies oli neuvonut ja opastanut ihan käytännössä miten tulet tehdään talvisessa metsässä. Ja neuvonut monta muutakin asiaa.

Kuultuaan jälkeenpäin naapuriltaan, ystävältäni Maurilta, minun menneen talvella ilman kirvestä, hän suuttui perusteellisesti ja siihen loppui neuvot.

Oli muuten yksi elämäni tyhmiä tekoja juuri senkin vuoksi. Heikki, kuuluisan AE Järvisen venemies olisi opettanut minulle vielä ties mitä.

Viime vuosina olen vaeltanut useasti Kolbman kalastusporukan mukana. Siellä on selkeä työnjako, muut kalastaa ja minä syön. Enkä ole turhan kranttu, minulle kelpaa kaikki kalat. Siis rautu ja harri. Hauki ei ole kala opetettiin alakoulussa, mutta avaruusmies Mikko ei sitä tiedä. On varmaan jo silloinkin tuijotellut vaan tähtiin luokkahuoneen ikkunasta. Ja kun ne olisivat edes pieniä, eikä halon mittaisia hirviöitä ja löytyvät teltastani.

Reijo Ainasojan muistojen helminauhassa on paljon tarinoita.

Kevään hankikannoilla on nautinnollista hiihtää.

Monet tuntemistani elinkautisista ovat yksinkulkijoita. Esko, Sirkka, eräkulkuri tai rampa-Mauri. Yksin erämaassa pääsee todella lähelle luontoa ja itseään.

Minulle vaelluskumppani on tärkeä, koska haluan jakaa elämykset toisen samanhenkisen ihmisen kanssa ja vaellusporukka on vaihtelua yksinelämiseen.

Mutta ovat tupisseet; Reijo se ei enää osaa muuta kuin kulkea jonossa naisen perässä. Yritin turhaan selittää, että Hanna-Mari on erikoistapaus!

Oltiin Kemihaaran pihalla ja kiukustuneena tokaisin -jos pääsen tavoitteeseeni, niin minäpä käväisen tästä keittämässä kahvit Inarin vetteen, ja teen sen ihan yksin.

Kaikki vaellukseni on tehty susivaatimusten mukaisesti, ilman ruoka-varustetäydennystä, mutta se vaatimus jää nyt minun osaltani.

Vein paluumatkan eväät Talakselle ja aloitin Kemihaarasta 21.8. Takaisin marssin samalle pihalle 28 päivää myöhemmin ja kuusi kiloa kevyempänä.

Syyskuussa ja huhtikuussa olen vaeltanut eniten. Talvivaelluksia on 38, joista suurin osa huhtikuussa, kantohankia tavoitellen. Silloin on myös syntymäpäiväni ja monesti olen katsellut tunturin huipulta sen kunniaksi.

Erämaissa olen viettänyt myös kaikki merkkipäiväni, joista muistorikkain 50-vuotispäivä Sarekissa. Vaatimus oli, kun aamulla kömmin teltasta, katsoin mihin suuntaan tahansa, näen vain luimihuippuisia tuntureita.

Tampereen kerho toteutti sen ja Satu antoi jutulleni jopa etusivun lehdestä. Aina olen saanut tilaa kirjoituksilleni, kiitos siitä!

Tunturin huipulle olen noussut yli 80 kertaa, mutta ihan kaikki eivät ole eri tuntureita. Haltille ja Sokostille useasti ja mielitunturilleni Vongoivalle peräti kahdeksan kertaa. Se tietysti oli minun huippuni Tunturiladun 50-v tempauksessakin.

Korkeimmaksi jäi Pårte kesällä ja Kebnekaise talvella. Aamulla hiihtäessäni muiden edellä loivaa rinnettä ylöspäin kolme miestä sujautteli vastaan.

Suomalainen p..le, huusi etummainen jo kaukaa ja minä ihan ihmeissäni, enhän ollut ehtinyt vielä suutani avata.

–Ei täällä kukaan muu hiihdä kumisaappailla ja tuollaisilla rotanloukuilla- kehtasivat naureskella.

Ja huonosti meni myöhemmin tunturin rinteelläkin, yrittäessäni epätoivoisesti kontata niillä saappaillani. Viimeisen päälle tyylikkäästi Matti ja Pena tamppasivat teräsreunoillaan lennossa ohitseni

–On tainnut pohjanmaan mies ymmärtää hiihtovaelluksen jotenkin väärin, eihän sinulla ole edes suksia! Vielä tänä päivänäkään en tiedä mitä siihen olisi pitänyt vastata, mutta niin vain huipulle päästiin ja olihan se mahtavaa.

–Voisit sinä Reijo huomata, että me vaelluskaveritkin olemme tärkeitä, etkä vain päivästä toiseen tuijottele sitä tunturinhuippua.

Parhaiten tietysti muistaa ne, joiden kanssa on tehnyt useita retkiä. Ovat myös huomauttaneet, että voi vaeltaa muutenkin kuin minun tavoillani. Sitä asiaa pitää kyllä vielä kovasti miettiä.

Lähetän terveisiä kaikille tunturilatulaisille, joiden kanssa olen saanut vaeltaa. Teitä on melkoisen paljon, kahdeksasta eri kerhosta.

Reijo Ainasoja
tunturisusi Kalajoelta

Tärppejä ja turhakkeita

Kylmän kelin hiihtokamppeet

Ensilumien hiihtoviikolla Äkäslompolossa oli neljänä päivänä vähintään -20 astetta pakkasta. Kun edellisen kerran oli nuuskinut pakkasilmaa viime talvena, oli jo tulopäivän -10 astetta keholle järkytys. Silti sitä vain hiihdettiin kolmenkympin päiviä. Niistä kokemuksista syntyi tämä kirjoitus.

Latuhiihto on eri laji kuin retkihiihto tai lumikenkäily, jolloin jalassa on tuhdit talvikengät tai huopasaappaat villasukkineen. Hiihtomonon pitää olla ohuella sukalla napakka, ylisuurella ”villasukkamonolla” suksi ei tunnu hyvältä. Yllättäen varpaat eivät hiihtäessä palele.

Hiihtäessä jalkaterät työskentelevät voimakkaasti, jolloin lämpö pysyy hyvin tiiviin monon sisällä. Ohut, enintään tennissukan paksuinen villapitoinen sukka riittää mainiosti.

Sukassa on hyvä olla villaa suurin osa pitoisuudesta, silloin se säilyttää lämmön ja kosteudensiirtokyvyn pitkänkin hiihtopäivän ajan. Jos tiedät että jalkoihisi tulee herkästi ongelmia, ota mukaan vaihtosukat.

Sormet palelevat pakkasessa herkästi, ja tämä onkin hiihtohommissa haaste.

Retkisauvoissa on isot rannelenkit, joihin mahtuu paksut rukkaset, mutta ranteen ympärille tarralla kiristettäviin sauvoihin ei tavallinen tumppu sovellu.

Hiihtoon erikoistuneista urheiluliikkeistä voi kuitenkin löytää erittäin lämpimiä hiihtorukkasia, joiden resorit on suunniteltu sauvoihin sopiviksi. Pohjoisen hiihtokeskusten myymälöistä löytää hyviä kylmän kelin hanskoja varmemmin kuin etelästä.

Paksut rukkaset hikoiluttavat kämmeniä herkästi, jolloin ohut alussormikas tasaa mukavasti lämpöä sekä säästää rukkasta hikoilun aiheuttamalta suolaantumiselta. Ohuemmat vaihtohanskat on hyvä olla pitkällä lenkillä mukana, jolloin voit pukea tauolta lähtiessä lämpimämmät ja vaihtaa sitten kun hikoilu alkaa.

Itse käytän vanhan koulukunnan nahkaisia hiihtorukkasia, joissa on ohut tekstiilivuori, sekä niiden alla villasormikkaat. Kaikista hienoimmat (ja kalleimmat) merinosormikkaat eivät yllättäen ole tässä parhaita, koska ne ovat hyvin ohuita ja näin ollen kylmiä.

Sormikkaassa pitää olla edes vähän paksuutta jotta se lisäisi lämpöä. Nykyajan vaatimuksiin löytyy kaupoista ns. älysormikkaita, joilla voi käyttää kosketusnäyttöä hanskat kädessä.

Kerrospukeutuminen on valttia! Montako kerrosta, riippuu henkilökohtaisista tarkenemisominaisuuksista sekä käytettävästä takista.

Minulla oli kylmimpinä päivinä alimpana ihoa vasten tekninen verkkokerrasto, välissä kolme kerrosta merinovillaa, ja päällimmäisenä vuoriton puuvillatakki sekä windstopperhousut.

Monta ohutta kerrosta on liikunnassa aina parempi kuin vähemmän paksuja. Yksi paitakerros oli lyhythihainen, koska keskivartalo tarvitsee enemmän eristystä kuin käsivarret. Villaboksereitakin taisi olla yhtä aikaa käytössä lyhyempi- ja pitempipunttiset.

Ranteet ja kaula on hyvä suojata erikseen, mikäli paidassa ei ole peukalolenkkejä ja korkeaa kaulusta. Kypärähuppu on ehdoton, se suojaa niskan ja auttaa pipon työtä.

Jos takki on täysin tuulenpitävä ja vuorillinen, ei välikerroksia tarvitse niin montaa, mutta takin on myös oltava ehdottomasti hengittävä. Windstopper toimii.

Minun puuvillatakkini läpäisee jonkin verran viimaa, joten ylimääräinen välikerros oli tarpeen. Vanhan ajan villakauluri, jossa on edessä ”läppä”, lisää lämpöä keuhkojen päälle.

Nilkkoihin kannattaa kiinnittää huomiota varsinkin irtolumikelillä ja puskaan poikettaessa.

Lumesta kastuneet nilkat pakkasen jäähdyttämänä saattavat ärtyä, jolloin pahimmassa tapauksessa voi seurauksena olla jopa vuosia kestävä akillesjänteen tulehdus.

Säärystin suojaa. Jos isot umpihankisäärystimet tuntuvat ahdistavilta, polkujuoksun erikoisliikkeistä saa matalia nilkan ympärille kiristettäviä. Säärystimet on myös suhteellisen helppo tehdä itse, kankaasta ompelemalla tai villalangasta neulomalla, tai ottamalla villasukasta varsi!

Veikkolan vaeltaja

Kovilla pakkasilla kerrospukeutuminen on kaiken a ja o. Kun vaatekerroksia on tarpeeksi, nauttii liikkumisesta ulkona myös pakkassäällä.

Kämppätoimikunnan kuulumisia

Kämppätalkoot kutsuvat

Tunturiladun talkoot Lapin tukikohdissa toteutetaan ensi kesänä viikoilla 23, 24 ja 25. Ensimmäinen viikko ollaan Talaksella, viikko 24 Kiisalla ja juhannusviikko Susikyrössä. Toivottavasti juhannusta voidaan viettää sitten jo työstä vapaana.

Talkoot ei ole este muulle Tunturiladun väelle tulla kämpille samanaikaisesti talkooviikkojen aikana ja tarvittaessa voidaan järjestää yöpymisetkin, pitää vain sopia asia petipaikkavarauksen hoitajan kanssa.

Tänä vuonna työt tulevat olemaan enempi rakennusten jokavuotista huoltoa ja kunnossapitotyötä ynnä kaikkien tilojen suursiivous. Talkootyöviikkojen aikana pitää hoitaa myös lakisääteinen kiinteistöjen jätehuoltotyö kaikissa kolmessa eri kohteessa ja vuosittain pitää puhdistaa myös kaikki tulisijat, kiukaat ja vesipadat ynnä savuhormit tulee nuohota omatoimisesti kahtena perättäisenä vuonna ja kolmas nuohouskerta hoidetaan viranomaisen hyväksymän nuohoojan toimesta.

Turvallisuusasiatkin kuuluvat talkootyöviikkojen ohjelmaan kuten jauhesammuttimet, palovaroittimet, sammutuspeitteet, pelastussuunnitelma ja ea-varusteet.

Savuhormien ja tulisijojen kunto tarkistetaan vuosittain ja tehdään korjaustoimenpiteet, jos on tarvetta.

Polttopuun hankinta kämpille seuraavaa talvikautta varten on jokavuotinen iso työ. Puuta kuluu paljon, Susikyrössä on 15 tulisijaa, Kiisalla 5 ja Talaksella 4 tulisijaa. Polttopuuta pystytään ottamaan jonkin verran omaltakin tontilta, pääosin puu ostetaan kuitenkin ulkopuoliselta toimijalta.

Edellä mainittujen töiden lisäksi on pidettävä huoli siitäkin, että kiinteistöjen pihapiirit ja muutkin oman tontin alueet ovat kunnossa ja siistit talkootyöviikkojen jäljiltä (tontilta otettu ja ostettu polttopuu, myrskyt, rakennustarvikkeet, varastot jne.).

Talkootyöviikkojen työsuunnitelmissa on myös tehdä kämppätoimikunnan toimesta kiinteistökatselmus ja tilannearvio rakennusten korjaustarpeesta ja sisäpuolisen varustelun tasosta seuraavaa vuotta varten. Asiat kirjataan muistiin, tehdään talkootyösuunnitelma seuraavalle vuodelle ja kun johtokunta on hyväksynyt kämppätoimikunnan esityksen, ryhdytään valmistelemaan seuraavan kesän 2019 talkoita hyvissä ajoin jo talven aikana.

Näin mennään yksi vuosi kerrallaan, kuten edellisessä Tunturilatulehdessä kerrottiin.

Edellä mainittujen töiden lisäksi ensi kesälle olisi vielä muutakin työtä, jos saadaan riittävästi talkootyöväkeä: Talaksella parkkipaikkakunnostusta, jalankulkupolun siirto kosteikkojen kohdalla, kylmäkellarin viimeistelytyöt (turvetusta), Kiisalla parkkipaikkajärjestelyt, Susikyrössä valaistus Oskareille ja keittokatokseen, keittokatoksen taakse astianpesupaikan katos ja viemäröinti, vanhan kämpän vesikaton uusimistyö, portaiden uusiminen vanhan kämpän kellarilta ylös ja Aihkin perustusten korjaus.

Tunturilatulehdessä 4/2017 esitettiin (kämppätoimikunnan kuulumisia osiossa) kämppätoimikunnan jäsenet ja heidän tehtävä toimikunnassa.

Nyt vuoden 2018 alusta jäsenten lukumäärää nostettiin viidestä kuuteen ja uutena jäsenenä toimikunnassa on aloittanut **Markku Salminen** Järvenpäästä, Tunturikerho Kuokten puheenjohtaja ja Tunturiladun johtokunnan jäsen.

Tervetuloa Markku mukaan! Markun tehtävänä on kämppätoimikunnassa pitää kiinteistötiedot ajan tasalla (rakennuskantarekisteri) ja hoitaa kämppien ylläpito- ja korjaustyön taloudelliset asiat. Lisäksi hän pitää yhteyttä viranomaisiin kiinteistöjä koskevissa asioissa (verotus, vakuutus, rakennusvalvonta jne.).

Irma Rytkölä

Jotta kämpät pysyvät kunnossa, tarvitaan vapaaehtoisia jälleen mukaan kesän talkoisiin.

Ensi kesän talkoot:
Susi-Talas vk 23,
6-8 henkilöä
Susi-Kiisa vk 24,
6-8 henkilöä
Susikyrö vk 25,
12-14 henkilöä

Majoitus ja ruokailut perinteisesti eli talkoolaisille päivittäinen ruokailu Tunturiladun toimesta (oma emäntäväki talkoissa mukana).

Yöpymiset sisätiloissa.

Kuljetusasiat Tunturiladun johtokunnan ohjesäännön mukaisesti.

Rakennustarvikkeet ja työkalut kämppätoimikunnan toimesta, mutta henkilökohtaisia työkalujakin on hyvä ottaa mukaan.

Ilmoittautuminen talkoihin ja tiedustelut
Paavo Kramsu
puh. 040 706 2764
Pekka Kallio
puh. 050 527 2796.

Hyvää kevättalvea tunturilatulaisille kämppätoimikunnan puolesta
Pekka Kallio

Tuula Forström

Herää ilmastonmuutokseen

On maailmamme katastrofin partaalla.
Miten sen yksilönä voisin korjata.
Ainoa tapa itsestä on aloittaa,
vastuu luomakunnasta tajuta.
Siis kävelemään ja pyöräilemään,
tai hiihtämään, mietiskelemään,
lasten ehdoilla etenemään
kohti parempaa huomista.

On muoviroskaa merissä ja mailla,
on pakokaasuja, on ydinsaastetta,
on hiilidioksidia, otsoniaukkoja,
on sotaa, sodan synkkää seurausta.
Siis kävelemään ja pyöräilemään,
tai hiihtämään, mietiskelemään,
lasten ehdoilla etenemään,
kohti parempaa huomista.

Kävelyn voimalla stressimme alenee,
vähenee diabetes, lihavuus hupenee,
korjautuu polvivaivat, unohtuu masennus,
selkiintyy ajatukset näkemään totuudet.
Siis kävelemään ja pyöräilemään,
tai hiihtämään, mietiskelemään,
lasten ehdoilla etenemään
kohti parempaa huomista.

Liisa Haapalainen

AIHKI

VIETÄ LAATUAIKAASI AIHKISSA!

Varattuja viikkoja 2018 ovat
8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 24, 25 ja 37.

Vuorokausimaksu 30,00 €/koko mökki.

Varaukset Aulikki Kuukkanen 040 577 4100 tai aulikki.kuukkanen@tunturilatu.fi

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2018

Susi-Talas 10/10
2.6.–9.6. Kämppätalkoot
8.9.–15.9. Logi

Susi-Kiisa 8/8
2.6.–9.6. Vihtta
9.6.–16.6. Kämppätalkoot
22.9.–29.9. Owla

Susikyrö vanha kämppä 14/14
10.3.–17.3. Owla
31.3.–7.4. Logi
7.4.–14.4. Okta (8/14)
2.6.–9.6. Kuokte
16.6.–24.6. Kämppätalkoot
24.6.–1.7. Geatki
6.7.–7.7. Geatki
14.7.–21.7. VaVa-leiri
8.9.–15.9. Okta (10/14)
15.9.–22.9. Geatki

Susi-Oskari 5/5
31.3.–6.4. Logi
6.7.–7.7. Geatki
14.7.–21.7. VaVa-leiri

MUITA VARAUKSIA

Susi-Oskari: 18.2.–24.2. (5/5)
19.3.–22.3. (1/5)
30.3.–31.3. (4/5)
6.4.–7.4. (5/5)
16.4.–27.4. (2/5)

Susi-Kiisa: 14.4.–20.4. (6/8)

Susi-Talas: 10.3.–16.3.
Utin jääkärirykmentti

Varaukset voi tehdä osoitteeseen varaustenhoitaja@tunturilatu.fi

Varausohjeet, maksutiedot yms. löytyy nettisivuilta: www.tunturilatu.fi -> jäsenille -> Lapin kämpät

TUNTURILADUN KEVÄTPÄIVÄT JA KEVÄTKOKOUS

16.–18.3.2018

Matkailukeskus Metsäkartano,
Metsäkartanontie 700, 73900 Rautavaara

OHJELMA

PERJANTAI 16.3.

klo 18–21	Ilmoittautuminen ja majoittuminen
klo 19–21	Iltapala tarjolla

LAUANTAI 17.3.

klo 8–	Ilmoittautuminen
klo 8–9	Aamupala
klo 9–9.30	Avajaiset, lipunnosto, Savolaisen laulu Metsäkartanon esittely
klo 9.30–	Riihenpuinti, kokouskahvit
klo 11.30–13	Kevätkokous
klo 13–14	Keittolounas
klo 14–16	Savolaenen riatloni, tuliveistoksen rakentaminen, lumikenkäilyä Halukkaille koulutusta kotisivujen käytössä/päivityksessä
klo 16–18	Saunat
klo 18–19	Päivällinen
klo 19–	Vapaata seurustelua
klo 20–22	Tuliveistos Vapaata seurustelua

SUNNUNTAI 18.3.

klo 8–9	Aamiainen
klo 9–11	Riihenpuinti, jyvät akanoista
klo 11–	Lipunlasku, kevätpäivien päätös, lipun luovutus
klo 11.30	Lounas

RUOKAILUT

Kaikki ateriat valmistetaan paikan päällä, paikallista ja osin luomuruokaa, ruoka-aineallergiat huomioiden. Tarjoilu noutopöydästä.

Perjantaina iltapala, lauantaina aamiainen, lounas, kokouskahvit, päivällinen ja sunnuntaina aamiainen ja lounas.

RUOKAILUT ILMAN SISÄMAJOITUSTA

Perjantaina iltapala 9 e/hlö
Lauantaina aamiainen/tulokahvit, lounas ja päivällinen 38 e/hlö
Sunnuntaina aamiainen ja lounas 22 e/hlö

MAJOITUS

87 e/hlö/pe-su Marjamaan lomahuoneistoissa/sviitissä. 44 e/hlö/pe-su majoitus Erähotellissa tai pirtillä. Hinta sisältää majoituksen talon liinavaatteilla (itse pedaten), tilat ja saunan

MAJOITUS SISÄLTÄEN RUOKAILUT:

156 e/pe-su Marjamaan lomahuoneistoissa/sviitissä Huoneistoissa 2-11, kaikkineen 41 vuodepaikkaa. Joka huoneistossa 1-3 makuuhuonetta, tupakeittiöt, saunatilat ja täyskorkeat parvet, joissa 4-5 vuodetta ja vessa.

113 e/pe-su Erähotellissa tai Metsäpirtillä

Erähotelli Justeeri, jossa 12 huonetta, 38 vuodepaikkaa kerrossängyin. Joka huoneessa oma wc ja suihku. Yhteistiloissa takkatupa, tv, minikeittiö ja saunatilat.

Erähotelli Sirnikka, jossa 17 huonetta, 41 vuodepaikkaa. Huoneet kuten Justeerissa. Yhteinen takkatupa ja iso kokoustila.

Metsäpirtti, jossa 22 vuodepaikkaa kerrossängyin kuudessa huoneessa. Yhteinen tupa, keittiö ja saunatilat.

Hinta sisältää majoituksen talon liinavaatteilla (itse pedaten), tilat, saunan ja ruokailut kuten yllä mainittu.

Lisäyöt to-pe ja su-ma hinta 37 e/hlö Metsäpirtillä tai Erähotellissa ja 47 e/hlö lomahuoneistoissa, sisältäen aamiaisen.

PIHALEIRINTÄMAHDOLLISUUS:

Perusmaksu: vaunu/-auto 9 e/vrk, sähkö 7 e/vrk, henkilömaksu/aikuinen 4 e/vrk, lapsi (5-14v.) 2 e/vrk, leirintäkorttialennus 3 e/vrk perusmaksusta.

ILMOITTAUTUMINEN 2.3. MENNESSÄ

Tsietsalle: Päivi Korolainen, puh. 044 027 3708, sähköposti paivi.korolainen@meili.fi. Osallistumismaksu vain käteisellä paikan päällä 10 euroa. Kokoustarjoilujen vuoksi myös pelkästään kokoukseen osallistujien on ilmoittauduttava.

MAJOITUSVARAUKSET

Metsäkartanolle 16.2.2018 mennessä 040 839 6350, info@metsakartano.com

Paikalla Sastan tuote-esittely ja mahdollisuus tilata tuotteita.

sasta

TERVETULLOO SAVVOON TSIETSAN VIERAAKS!

KOKOUSKUTSU

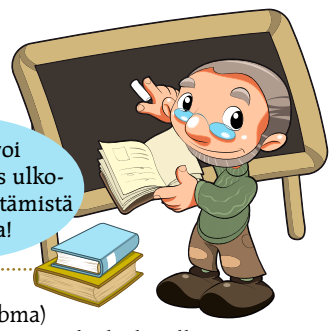
Tunturilatu ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään lauantaina 17.3.2018 klo 11–13
Matkailukeskus Metsäkartano
Metsäkartanontie 700, 73900 Rautavaara.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.
Tervetuloa! Johtokunta

Kurssikalenteri

Palstalla julkaistaan tietoa tulevista retkeilyyn liittyvistä kursseista ja koulutustapahtumista.

Kurssikalenterin aineiston voi toimittaa osoitteella rekomatti(at)gmail.com

Toukokuu

18.–20.5. Kesäretkikurssi Kortejärvellä (Kolbma)
Kaikille avoin kesäretkikurssi Kortejärven tilalla Kintulammen retkeilyalueella. Kurssiohjelma Suomen Ladun ja Tunturiladun koulutusmateriaalien mukaan.
Tied. ja ilm. Pete Mäkelä 040 771 8581, petemakela1@gmail.com

TUNTURILADUN PÄIVÄREPPUVAELLUS

Tunturikerho Njeallje järjestää tänä vuonna jäsenistön yhteisen päiväreppuvaelluksen (ent. seniorivaellus)
Pieksämäellä upeissa Partaharjun maisemissa 17.–19.8.2018.
Tutustumme uuteen ja uusittuun Vedenjakajareitistöön.
Majoitus tapahtuu Partaharjun toimintakeskuksen tiloissa.

Tarkemmat tiedot Tunturilatu-lehdessä 2/2018.
Lisätietoja vaelluksesta tässä vaiheessa voi tiedustella Helena Oraselta, helena.oranen@gmail.com

Tervetuloa Pieksämäelle kaikenikäiset reppuilijat!

TÄYDENKUUN KESÄPÄIVÄT HANKONIEMEN KAINALOSSA 27.–29.7.2018

Kavtsi järjestää Tunturiladun kesäpäivät 2018 kurssikeskus HÖGSANDISSA Lappohjassa (www.hogsand.bvif.fi).

Luvassa on lähes kilometrin pituinen hiekkaranta, minne täysikuu paistaa (toivottavasti) perjantai-iltana. Högsandiin on matkaa Helsingistä noin 125 km. Julkisillakin pääsee hyvin.

OHJELMA

PERJANTAI 27.7.

Tutustuminen Uddskatanin luontopolkuun Hankoniemen kärjessä. Alueella harvinaista merenranta-kasvistoa sekä Hangon lintuasema, jonne pyritään järjestämään tutustuminen.

18–21 Ilmoittautuminen ja majoittuminen
19–21 Iltapala

LAUANTAI 28.7.

Aamupala
Avajaiset ja lipunnosto
Veneretki Tammisaaren kansallispuiston Älgö-saareen (lisämaksu 10-15 € riippuen osallistujamäärästä), tutustuminen saareen, luontopolku ja paikallista savukalaa saa ostaa suoraan kalastajalta. 50 ensimmäiseksi ilmoittautunutta pääsee mukaan.
Päivällinen
Saunat naisille ja miehille
Iltapala, iltanuotio, iltaohjelmaa, laulua kuutamolle

SUNNUNTAI 29.7.

Aamupala
Aamun avaus
Tutustuminen Hangon Rintama-museoon (pieni sisäänpääsymaksu), mikä sijaitsee autenttisella taistelu-paikalla. Museolle pääsee jalan tai autolla (2 km)
Lipunlasku, kesäpäivien päätös
Keittolounas

HINNAT

Paketit majoituksella 2-4 hengen huoneissa sisältää ruokailut ja liinavaatteet, WC ja suihkut käytävässä
1. PE – SU 125,00 €
2. LA – SU 80,00 € (ei la aamiaista)

Paketit sisältäen asuntovaunu/-autopaikka/telttapaikan sekä ruokailut. Asuntovaunuille/-autoille ei ole sähkötolppapaikkaa, mutta parkkialueella saa yöpyä.
4. PE – SU 75,00 €
5. LA – SU 60,00 € (ei la aamiaista)

Paketti ilman majoitusta
3. LA päivä 40,00 € (ei aamiaista)

ILMOITTAUTUMINEN

Osallistumismaksu 15 €. Kaikki varaukset: Maria Sederlöf/Kavtsi. Sähköposti maria.sederlof@elisanet.fi, puh. 040 725 8469.

Ilmoittautumisen yhteydessä tarvitaan seuraavat tiedot:
minkä paketin otat, osallistutko saariretkelle, osallistutko Rintama-museoretkelle. Muista myös ilmoittaa mahdolliset ruokarajoitukset ja allergiat. Varaukset ovat sitovia viimeisen ilmoittautumispäivän jälkeen. Majoittumis- ja ruokailumaksut maksetaan Kavtsin tilille varauksen mukaisesti viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä.

Ilmoittautumiset ja maksut 20.6.2018 mennessä Kavtsin tilille FI53 1244 3500 0628 21, Viestikenttään osallistujan nimi ja paketin numero.

KAUPPA AUKI

TUNTURILADUN TARVIKKEITA VOI TILATA YHDISTYKSEN TALOUDENHOITAJALTA: iitu.gerlin@tunturilatu.fi tai tekstiviestillä 040 707 4598. Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti. Tarvikkeita on myynnissä myös Tunturiladun yleisissä tapahtumissa.

MYYTÄVÄT TARVIKKEET á

Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus -kirja	15,00
Kuudes vuosikymmen -kirja	15,00
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00

Susimerkit myydään vain vihityille susille.

Kämppien avaimen voi lunastaa kaksi vuotta Tunturiladun jäsenenä ollut henkilö. Avaimen lunastushinta on 120 €. Avainanomuslomakkeen saa nettisivuilta. Avain toimitetaan postiennakkona.

MAKSUASIOISTA

Tunturiladun pankkitili on Oma Säästöpankki FI11 4108 0010 3176 86. Tälle tilille maksetaan kaikki Tunturilatua koskevat maksut.

HUOM! UUSI TILINUMERO!

KÄMPPIEN KÄYTTÖMAKSUT

Kämppämaksuja suoritettaessa käytetään viitenumeroita.
Kämppämaksu vuonna 2018 on
Susikyrö (viite 505) 10 €/hlö/vrk (vieras, ei jäsen 15 €/hlö/vrk),
Susi-Talas (viite 602) ja Susi-Kiisa (viite 709) 7 €/hlö/vrk
(vieras, ei jäsen 10 €/hlö/vrk).
Alle 12-vuotiailta ei peritä kämppämaksua.
Kämpillä on edelleen rahalippaat, joihin maksun voi suorittaa.

Varauskämppä Aihkin varaukset: aulikki.kuukkanen@tunturilatu.fi, 040 577 4100. Aihkin kämppämaksu on 30 €/vrk/koko kämppä. Aihkin viite 806.

TUNTURILADUN RETKIMUISTIO 1/2018

17.2. **Lumikenkäretki Liperin Liperinsalossa** (Kumpe)
Tied. Pirjo Kukkonen 041 430 4430, kukkonen.pirjo@gmail.com

4.3. **Hiihtelyä Martimoaavalla** (Owla)
Ilm. 28.2. menn. Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

10.–17.3 **Owlan kevätkerhoviikko Susikyrössä** (Owla)
Ilm. 20.2. menn. Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi

9.–17.3. **Hiihtoviikko Paljakassa** (Geatki)
Lähtö Huittisista pe iltana. Majoitus loma-huoneistoissa. Ilm. ja tied. Satu 050 523 4844 tai satu.ojala@tunturilatu.fi helmikuun loppuun mennessä. Kysy mahdollisia peruutuspaikkoja.

17.–24.3. **Hiihtoviikko ja -vaellus Luostolla** (Kumpe)
Bussi Joensuusta. Päivähiihtäjien majoitus Losolla. Hiihtoviikon tied. ja ilm. Meeri Näätänen 040 067 4081, meeri.k.naatanen@telemail.fi Hiihtovaellus Luosto-Pyhätunturin alueella. Ensimmäinen ja viimeinen yö Losolla. Ilm. Jouko Koivu 045 112 4712, jouko.koivu@kotinet.com.

29.3.–8.4. **Vaativa hiihtovaellus Kiirunasta Kilpisjärvelle** (Owla)
Ilm. 20.2. menn. Unto Ojalehto 040 836 6462, unto.ojalehto@gmail.com tai Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi

15.–21.4. **Keväthiihtelyt** (Kumpe)
Kerhoviikko Susi-Kiisalla. Utsjoki. Kimppakyydein. Tied. Onni Voutilainen 050 365 6138, onskiv@suomi24.fi

27.4.–1.5. **Perinteinen hellehiihto Kilpisjärvelle** (Owla)
Ilm. 4.4. menn. Leila Virtanen 040 771 3462, leilavi45@gmail.com tai Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi

3.–7.5. **Pilkkireissu hiihtämisen ja valokuvaamisen kera Stora Sjöfallettiin** (Owla)
Ilm. 24.4. menn. Pasi Nurmikumpu 040 734 7394, nurmipas@gmail.com tai Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

10.5. **Unelmien liikuntapäivä Iin Hiastinhaara luontopolku mm. lapsiperheille** (Owla)
Lisätiet. Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

18.–20.5. **Viikonloppuretki Patvinsuon kansallispuisto** (Kumpe)
Kimppakyydein. Tied. Onni Voutilainen 050 365 6138, onskiv@suomi24.fi.

25.–26.5. **Kesäyön vaellus Joensuun-Ylämyllyn seudulla** (Kumpe)
Tied. Jouko Koivu, 045 112 4712, jouko.koivu@kotinet.com

8.–15.6. **Alkukesän vaellus Hammastunturin erämaan länsiosassa** (Kolbma)
Tied. ja ilm. 30.4. menn. Hanna Sinilehto 040 823 8829, hanna.sinilehto@gmail.com

9.–10.6. **Pyöräretki Pyhäselän ympäri** (Kumpe)
Tied. Katri Kosonen 050 573 2554, katri.a.kosonen@gmail.com

9.–16.6. **Vaellus Kemihaarasta Korvatunturille** (Owla)
Ilm. 1.5. menn. Tapio Siikaluoma 044 260 4855, tapio.siikaluoma@gmail.com

2.6. **Kävelyä Martimoaavalla** (Owla)
Ilm. 28.5. menn. Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

29.6.–7.7. **Aikuinen-lapsi vaellus- ja leiriviikko Pöyrisjärvellä** (Geatki)
Ilm. 31.5. menn. Satu Ojala 050 5234 844, satu.ojala@tunturilatu.fi

30.6. **Perämeren kansallispuistoretkipäivä** (Owla)
Ilm. 8.6. menn. Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

7.–14.7 **Tunturikasvikurssi Kilpisjärvella** (Owla)
Ilm. 1.6. menn. Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi tai Pirjo Hakala 050 448 0700, pirjo.hakala@helsinki.fi

15.–29.7. **Kalastusvaellus Lakselv – Utsjoki** (Kolbma)
Tark. tied. www.mikkosuominen.fi/laks-uts
Ilm. 1.5. menn. Mikko Suominen 050 596 3912, etunimi.sukunimi@iki.fi

27.7.–5.8. **Kesävaellus Padjelantaan** (Owla)
Ilm. 20.6. menn. Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi tai Ritva Virrankari 044 530 1606, rullalotta@gmail.com

4.8. **Päiväretki, Särkiselän luontokeskus, Outokumpu** (Kumpe)
Tied. Meeri Näätänen 040 067 4081, meeri.k.naatanen@telemail.fi

15.–19.8. **Saamelaisten kansanmusiikkifestivaali, Inari** (Tunturiladun saamelaistoimikunta)
Kts. ilmoitukset seur. TL-lehdistä.
Lisätiedot: Johanna Nevalainen 050 331 7876, johanna.nevalainen.1@luukku.com tai Jouko Koivu 045 112 4712, jouko.koivu@kotinet.com

18.8. **Kävelyä Tervareitillä** (Owla)
Ilm. 16.8. menn. Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

19.–25.8. **Vaellus Lemmenjoella** (Kumpe).
Ijahis idja festivaalin jälkeen Lemmenjoelle.
Tied. Jouko Koivu 045 112 4712, jouko.koivu@kotinet.com

23.–26.8. **Retki Ahvenanmaan Kökarin saarelle** (Owla)
Ilm. 30.7. menn. Raisa Tanner, Saaristopolku Oy 050 516 8901, saaristopolku@gmail.com tai Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

2.–9.9. **Ruskaviikko Kilpisjärvellä** (Owla)
Ilm. 1.8. menn. Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi

15.–22.9. **Kerhoviikko Susikyrössä** (Geatki)
Ilm. ja tied. Satu 050 5234 844, satu.ojala@tunturilatu.fi elokuun loppuun mennessä

15.–20.9 **Vakkotavare - Teusajaure vaellus Kungsleden** (Owla)
Ilm. 1.9. menn. Pasi Nurmikumpu 040 734 7394, nurmipas@gmail.com tai Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

15.–22.9. **Ruskaviikko ja -vaellus Ylläksellä** (Kumpe)
Majoitus Sevent Fjell-hostellissa. Tied. ja ilm. Meeri Näätänen 040 067 4081, meeri.k.naatanen@telemail.fi
Vaellus Ylläksen ympäristössä. Ensimmäinen ja viimeinen yö Sevent Fjell-hostellissa.
Tied. ja ilm. Jouko Koivu 045 112 4712, jouko.koivu@kotinet.com

22.–29.9. **Owlan syyskerhoviikko Susi-Kiisalla** (Owla)
Ilm. 14.9. menn. Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

28.–29.9. **24 tunnin vaellus Patvinsuon alueella** (Kumpe)
Yhdessä Joensuun Ladun ja Niittylahden Opiston eräopasopiskelijoiden kanssa. Tied. Onni Voutilainen 050 365 6138, onskiv@suomi24.fi

14.10. **Päiväretki Enoon Harpatin poluille** (Kumpe)
Tied. Pirjo Kukkonen 041 430 4430, kukkonen.pirjo@gmail.com

20.–27.10. **Römppävaellus kolmen valtakunnan tuntureille** (Owla)
Ilm. 10.9. menn. Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi tai Mirja Savolainen 050 369 9176, mirjatsavolainen@gmail.com

2.–6.11. **”Putousten kierros” -kuvausretki Ruotsin Lappiin** (Owla)
Ilm. 15.10. menn. Pasi Nurmikumpu 040 734 7394, nurmipas@gmail.com tai Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

TUNTURILATU-LEHDEN 2/2018 RETKIMUISTIOON JULKAISTAVAKSI TARKOITETTU AINEISTO TULEE TOIMITTAA VIIMEISTÄÄN 10.5.2018 OSOITTEELLA REKOMATTI@GMAIL.COM

Nettijulkaisua varten toivotaan lyhentämätöntä ilmoitustekstiä.
Ilmoituksen vähimmäistiedot (Tunturiladun ja Suomen Ladun nettikalenterit):
- alkamis- ja päättymisajankohta
- viimeinen ilmoittautumispäivä
- kokoontumispaikka (osoite)
- yhteyshenkilön nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

HUOM. TAPAHTUMAT LÖYTYVÄT MYÖS TUNTURILADUN TAPAHTUMAKALENTERISTA, JOHON TEHDÄÄN PÄIVITYKSIÄ MYÖS LEHDEN ILMESTYMISAJANKOHTIEN VÄLILLÄ!

Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille.
Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen.
Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin.
Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on ”omat polut” retkikohteen suunnassa.

Suomi 100-juhlaa Saanalla.

Sininen Saana herätti keskustelua

Olimme kumpikin toisistamme tietämättä unelmoineet, että pääsisimme näkemään sinisen Saanan, Suomi 100 -juhlavuoteen liittyvän maailman suurimman väliaikaisen valotaideteoksen.

TL:n syyskokousviikonlopun aamiaispöydässä huudahdimme yhteen ääneen: ”Lähdetään!” Lumikengät ja uudenuutukaiset liukulumikengät otetaan tietenkin mukaan.

Pohjoinen luonto näytti jälleen kauniit kasvonsa: luminen tunturimaisema, pakkasta sopivasti, tuikkiva tähtitaivas ja kuun valo.

Luminous Suomi 100 Kilpisjärvi -tapahtuma houkutteli luonnon ja taiteen ystäviä kaikkialta Suomesta, muista Pohjoismaista ja kauempaa ulkomailta.

Avajaiset pidettiin ulkona pikkupakkasessa kylän keskustassa. Esiintyjien taustana oli pimeässä säteilevä revontulivaikutteinen valon juhlaa –jääveistos, mihin oli kaiverrettu: Met tekemä yhessä, Mii bargat ovttas. Kukaan ei voinut olla liikuttumatta, kun Enontekiön pikkukoululaiset sinisine ja valkoisine pipoineen lauloivat antaumuksella Finlandia-hymnin.

Kuulimme myös Davvi nieiddat –trion esittämänä neljä joikua. Valotaiteilija **Kari Kola** kertoi halunneensa nostaa Saana –valoteoksellaan esiin suomalaista luontoa.

Saana sai juhlavuoden kunniaksi 4.-5.12.2017 sinisen viittansa. Luminous Suomi 100-valotaideteosten sarja kipusi valtakunnan huipulle. Sininen väri symboloi tässä veden väriä. Saana, Sána pohjoissaameksi, on saanut nimensä kääpäsientä tarkoittavasta sanasta, mikä viittaa tunturin sienimäiseen muotoon.

Väreilevän syvänsininen Saana oli kuin mammutinkokoinen kristalliesine, jonka uumenista sädehti valo. Pimeässä Kilpisjärven jäällä tunnelma oli maaginen: sinistä valoa kihtova tunturi, taivaalla leimuavat revontulet, tähtitaivas ja superkuu!

Lumikenkäillessä Saanan alarinteellä oli hieno hetki, kun seurasi pienen tunturikoivikon halki kelkanjälkiä.

Maahan oli satanut hento lumikerros. Kaikki oli koboltinsinistä: koivut, maa ja taivaalta laskeutuvat kevyen kevyet lumihiutaleet. Omien jälkien seurana olivat vain pupun jäljet.

Valoteos herätti myös ristiriitaisia tunteita. Kaikki eivät iloinneet siitä. Suomen Akatemian tutkija **Taarna Valtasen** mukaan alkuperäisasukkaat, saamelaiset oli jätetty huomiotta projektissa, muun muassa se mitä tunturi merkitsee heille. Valotaidetiedoissa mainittiin vain suomalaiset.

Ylen TV-toimittaja haastatteli Käsivarren paliskunnan poroisäntää. Sumu peittää Saanan joskus kesällä useiksi vuorokausiksi. Kun pilvet eivät peittäneet sinistä Saanaa, toimittaja kysyi: ”Eikö sillä tunnu olevan mitään sitä vastaan?” Poroisäntä vastasi: ”Uskon siihen, että jos se haluaa piiloutua, se osaa tehdä sen itse”.

Osa saamelaisista olisi toivonut, että valaistus olisi myötäillyt saamen lipun värejä.

Kari Kola myöntää, että saamelaiset oli unohtunut mm.

Jääveistos sädehtii.

valotaideteoksen esittelytekstistä, mutta se ei ole ollut tietoinen valinta.

Saanan valaisu sai aikaan kiivastakin keskustelua jo ennen valojen syttymistä. Eri tahot – myös Kari Kola - ovat nyt toivoneet, että herännyt keskustelu lisäisi tietoisuutta saamelaisten historiasta ja asemasta ja yhdistäisi ihmisiä, ei erottaisi.

Tunturilatulaisuus, halu nähdä taas kaamoksen värit ja talvi, yhdisti meitä, tsietsalaista ja kumpelaista.

Kilpisjärvi tarjosi myös paljon oheisohjelmaa. Mm. monitoimitalon salissa paikalliset myivät tuotteitaan ja siunattiin käyttöön saamelaista taidetta: **Maarit Maggan** alttarille valmistamat kirkkotekstiilit ja **Iisko-Matti Näkkäläjärven** krusifiksi.

Teksti: **Pirjo Kukkonen**
Kuvat: **Merja Nuutinen**